

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Національного агентства
із забезпечення якості вищої освіти
протокол від 29 серпня 2019 р. № 9

ЗВІТ (ВІДОМОСТІ) ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ВСП (відокремлений структурний підрозділ)

Звіт містить поля для відповідей на відкритих запитань двох видів: «коротке поле» (не більше 1500 символів з пробілами) та «довге поле» (не більше 3000 символів з пробілами).

Загальні відомості

Інформація про ЗВО

Реєстраційний номер ЗВО (ВСП ЗВО) у ЄДЕБО	57
Повна назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Ідентифікаційний код ЗВО	02125585
ПІБ керівника ЗВО	Прокопенко Іван Федорович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://hnpu.edu.ua/uk
ВСП ЗВО	—
Повна назва ВСП ЗВО	—
Ідентифікаційний код ВСП ЗВО	—
ПІБ керівника ВСП ЗВО	—
Посилання на офіційний веб-сайт ВСП ЗВО	—

Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	36731
Назва ОП	Логопедія і реабілітологія
Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 016 Спеціальна освіта Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.03.2019 № 190-л Ліцензійний обсяг – 120 осіб https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-

	diyalmosti/2019/09/05/natsionpedagogskovorodi7.pdf
Цикл (рівень вищої освіти)	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань, спеціальність та (за наявності) спеціалізація	01 Освіта / Педагогіка 016 Спеціальна освіта
Структурний підрозділ, що забезпечує реалізацію ОП	Кафедра спеціальної педагогіки; кафедра здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології; природничий факультет
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Вчитель-логопед. Вчитель-реабілітолог. Викладач корекційної педагогіки (логопедії). Методист спеціальної та інклюзивної освіти.
Мова (мови) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності вчена рада університету може затвердити освітню програму з вивчення дисциплін іноземною мовою, при цьому передбачивши забезпечення здобувачів вищої освіти методичними матеріалами двома мовами – відповідною іноземною й державною.
ПІБ та посада гаранта ОП	Бондар Віталій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, дійсний член НАПН України, заслужений працівник народної освіти України

Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітню програму схвалено рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди від «24» квітня 2018 р. протокол № 3.

Освітню програму розроблено: Бойчуком Юрієм Дмитровичем, доктором педагогічних наук, професором, завідувачем кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти, Бондарем Віталієм Івановичем, доктором педагогічних наук, професором, професором кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти, дійсним членом НАПН України, заслуженим працівником народної освіти України, Золоверх Владленою Віталіївною кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти, Сінопальніковою Наталією Миколаївною, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти.

Основою для розробки освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» стали вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та постанови КМУ «Про

затвердження Національної рамки кваліфікацій», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». Зміст освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» спрямований на підготовку фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта», що відповідає восьмому кваліфікаційному рівню освіти Національної рамки кваліфікацій та передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі спеціальної освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та корекційно-педагогічної діяльності.

У навчальний процес ОП впроваджено у 2018 році. Обсяг ОП 90 кредитів ЄКТС/ 1 рік 4 місяців.

Освітня програма базується на інноваційних проектних результатах, із урахуванням сьогоdnішнього стану спеціальної освіти, орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова діяльність. ОП передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, що дозволяють студентам розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі спеціальної освіти; отримання поглибленої фундаментальної, спеціалізованої та практичної підготовки магістрів у галузі спеціальної освіти із широким доступом до працевлаштування, формування та розвиток загальних та професійних компетентностей в галузі сучасної спеціальної освіти, підготовку фахівців до здійснення логодидактичної роботи, надання навчально-реабілітаційної допомоги особам з особливими освітніми потребами (ООП), методичного забезпечення організації інклюзивного навчання дітей з ООП та викладацької діяльності.

Поля для завантаження загальних документів:

Назва/опис документа(ів)	Поле для завантаження документів
*Освітня програма	
*Навчальний план за ОП	
Рецензії та відгуки роботодавців	

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми? коротке поле

Цілі ОП «Логопедія і реабілітологія» визначають можливості та сферу застосування набутих компетентностей в результаті здобуття освіти та передбачають створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих вчителів-логопедів, вчителів-реабілітологів, викладачів закладів вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, фахівців, здатних розв'язувати найактуальніші проблеми сучасної логопедії та реабілітології, проводити наукові дослідження, що вимагають глибоких фундаментальних знань, творчого мислення, навичок роботи із сучасним програмно-апаратним корекційним обладнанням.

В ОП на основі аналізу типових професійних завдань, обов'язків та повноважень; основних вимог до спеціальних знань, необхідних вчителю-логопеду та вчителю-реабітологу, відображених в кваліфікаційних характеристиках професій цих працівників, було конкретизовано відповідні компетентності: загальні та професійні, які представлено в освітніх компонентах навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта». Послідовність вивчення освітніх компонентів ОП, план та графік навчального процесу, перелік та обсяг нормативних та вибіркового дисциплін дозволяють формувати у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» відповідні інтегральну, загальні та професійні компетентності.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО коротке поле

В процесі розробки ОП урахувались стратегічні завдання діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди як потужного навчального, наукового і виховного центру Харківського регіону, здатного на відтворення науково-педагогічних кадрів, підготовку вчителів-дефектологів, вчителів-логопедів та вчителів-реабітологів у відповідності до напрямів реформування вітчизняної освіти, зокрема впровадженні інклюзивної форми навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, відображеними у Перспективній розгорнутій програмі діяльності до 2020 року. Заявлені цілі ОП відповідають меті діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди, відображеного у Статуті закладу, яка полягає у забезпеченні умов, необхідних для здобуття особами вищої освіти і проведенні наукових досліджень»; а також його місії – «формуванні освіченого фахівця – громадянина, патріота, інтелектуала шляхом удосконалення змісту і якості педагогічної освіти у повній відповідності до функцій освіти в Україні», відображеної в положенні «Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників», затвердженого ректором ХНПУ імені Г. С. Сковороди від 05.02.2015 р.

Основні положення Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників відображені на сайті університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polytika%20yakosti.pdf

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми *коротке поле*

До визначення цілей освітньої програми «Логопедія і реабітологія» та бажаних результатів навчання залучались здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності «012 Дошкільна освіта», спеціалізації «Логопедія», підготовка яких здійснюється на факультеті дошкільної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Шляхом проведення опитувань цих студентів було встановлено, що у випускників існує потреба у поглибленні знань та формуванні праксеологічних умінь

у галузі спеціальної педагогіки та реабілітології. Зростаючі вимоги до якості професійної підготовки висококваліфікованих вчителів-логопедів та вчителів-реабілітологів необхідні у зв'язку зі суперечностями: між постійно зростаючою кількістю дітей, які мають порушення мовлення, що ускладнені вторинними відхиленнями, і недостатньою готовністю логопедів до здійснення практичної корекційної діяльності; між зростаючими вимогами до професійної майстерності логопедів і недостатнім рівнем їх професійної підготовки. Необхідність вирішення названих протиріч та важливість проблеми створення технологічної моделі підготовки магістрів спеціальної освіти, вчителів-логопедів та вчителів-дефектологів, актуалізувало проблему ліцензування спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка на другому освітньому (магістерському) рівні в ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Акредитація за вище зазначеною спеціальністю буде проходити вперше.

- роботодавці коротке поле

Реформування змісту освіти в Україні, впровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) активізувало процес підготовки в закладах вищої освіти педагогів-дефектологів. Доповідаючи на засіданні регіонального круглого столу «Стан і перспективи впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання на Харківщині в світлі нового закону України «Про освіту» (31 жовтня 2018 р.), Лященко В. М. – завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» зазначила, що «на сьогоднішній час інклюзивна освіта відчуває гостру потребу у кваліфікованих педагогічних кадрах, адже інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ) тільки на 65% укомплектовані повністю педагогічними кадрами. Найбільше в центрах не вистачає вчителів-реабілітологів, а також вчителів-дефектологів. В окремих випадках корекційно-розвиткові послуги дітям з ООП надають педагогічні працівники, які не мають відповідної освіти».

Директор КЗ «Харківський інклюзивно-ресурсний центр Харківської міської ради» Вишнева І. М. зазначила, що з липня по жовтень 2018 року фахівцями закладу проведено 1197 комплексних оцінок. Серед обстежених дітей найбільша кількість дітей дошкільного віку (1607 осіб), з них більшість мають порушення мовлення (787 осіб), порушення опорно-рухового апарату (118 осіб)». Означене вказує на актуальність та практичну значущість підготовки магістрів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» за освітньою програмою «Логопедія і реабілітологія».

- академічна спільнота коротке поле

В рамках XXVIII Всесвітнього конгресу Міжнародної асоціації логопедів і фоніаторів (International Association of Logopedics and Phoniatrics, IALP) здійснений аналітичний огляд систем вищої професійної освіти по підготовці фахівців в галузі логопедії в Болгарії (D. Georgieva), Греції (Y. Georgopoulos), Туреччині (S. Topbas), Польщі (T. Wosnjak) і Російської Федерації (Ю. Філатова). В даний час IALP об'єднує більше 400 індивідуальних членів з 54 країн Африки, Азії, Австралії, Північної і Південної Америки і Європи у тому числі й Росію і 55 колективних членів-професійних громадських організацій з 35 країн світу, що налічують більше 230

тисяч професіоналів учених і практиків в галузі патології мови і голосу, порушень слуху і комунікації. У всіх країнах існують програми з підготовки бакалаврів, магістрів і аспірантів з логопедії. Встановлено, що освітні програми акредитовані Національними агентствами з акредитації або Міністерствами освіти і науки. Всі представлені країни потребують вдосконалення якості освітніх програм, проведення спеціальних семінарів для логопедів; розвитку нових спеціалізацій з порушень комунікації. Отже, модернізація вищої освіти актуалізує європейські тенденції підготовки логопеда в контексті поширення інклюзивного навчання дітей із ООП, сучасна спеціальна освіта вимагає продуктивної підготовки логопеда до вирішення проблем раннього дитинства з метою їх подальшої успішної інтеграції до навчально-виховного освітнього середовища закладу освіти.

- інші стейкхолдери коротке поле

Сьогодні у соціально-політичній ситуації в Україні чітко виділяються дві тенденції: відродження національної самосвідомості, української культури і мови та прагнення до інтеграції у світове та європейське співтовариство. Саме поглиблення міждержавної співпраці в галузі освіти, збільшення гуманітарної складової, підвищений інтерес до осіб з ООП, забезпечення міжнародно-правовими актами прав на освіту й зумовлюють нові вимоги до професійної підготовки логопедів. У цьому зв'язку формується принципово нове замовлення суспільства і держави щодо підготовки корекційних педагогів, зокрема логопедів, а саме: володіння сучасними технологіями корекційної освіти, супроводу дітей раннього віку з ООП; пріоритет антропоцентричного підходу до процесу розвитку, навчання і виховання осіб із ООП; здатність усебічно діагностувати дітей, враховувати у навчально-виховному процесі вікові, індивідуальні й особистісні особливості різних нозологічних груп учнів із ООП і реагувати на їх потреби; здатність проектувати комфортне освітнє та корекційно-реабілітаційне середовище; вміння застосовувати здоров'язберігаючі, логопедичні профілактичні, корекційні, абілітаційні та реабілітаційні технології; здатність співпрацювати з фахівцями суміжних галузей, батьками. Це значно розширює функціональну діяльність логопеда й складає проблему практичної підготовки фахівців-логопедів різної кваліфікації: учитель-логопед, логопед, логопед ранньої діагностики і корекції, вчитель-реабілітолог.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці коротке поле

У процесі побудови цілей та програмних результатів навчання освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» спеціальності 016 «Спеціальна освіта» було ураховано тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Зокрема, враховано рішення національної ради реформ, в якому визнано інклюзивне навчання одним із пріоритетів розвитку держави, що є одним із основних чинників реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Україні. З метою аналізу ступеня укомплектованості інклюзивно-ресурсних центрів педагогічними кадрами було проведено опитування директорів інклюзивно-ресурсних центрів м. Харкова та області, в результаті чого встановлено істотну нестачу кваліфікованих вчителів-дефектологів, вчителів-реабілітологів та логопедів. Варто зазначити, що в процесі побудови цілей та

формулювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ураховувався цінний досвід спеціальної освіти, примноження якого відображено в формуванні у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок щодо застосування сучасних технологій корекційно-компенсаторної та реабілітаційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Тобто студенти мають досягти результатів навчання, які поділяються на: знання з предметної області; когнітивні компетентності; практичні вміння та навички; загальні вміння та навички.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст коротке поле

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст. За результатами аналізу оцінки становища дітей в Харківській області (01.01.2018) встановлено, що діти з порушеннями розвитку та інвалідністю є в кожному районі, місті. На кінець 2017 року в області налічувалось 7623 дітей з інвалідністю, що становить 1,7% від загальної кількості дитячого населення. Такі діти потребують комплексної реабілітаційної, психолого-педагогічної підтримки і соціальної допомоги. Але в даний час в області немає розвиненої мережі центрів денного догляду, реабілітаційних центрів, оздоровчих та інших установ для дітей зі складними, комплексними порушеннями розвитку. В установах інституційного догляду та виховання дітей, що функціонують в Харківській області, забезпеченість закладів профільними кадрами складає 110 фахівців – це тільки 2,4% від загальної кількості персоналу. Означене вказує на потребу Харківського регіону у підготовці вчителів-дефектологів, реабілітологів та логопедів, здатних застосовувати сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні, технології у роботі з особами, які мають порушення психофізичного розвитку в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм коротке поле

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» було враховувало досвід підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» та освітню програму «Логопедія» у Національному педагогічному університеті імені М. М. Драгоманова, освітню програму «Олігофренопедагогіка. Логопедія» у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, освітню програму «Спеціальна освіта» Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», освітню програму «Логопедія. Спеціальна психологія» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, освітню програму «Speech-Language Pathologists (SLPs)» of «School of Rehabilitation Sciences». На основі аналізу цих програм було конкретизовано зміст загальних компетентностей випускників та диференційовано результати навчання на знання з предметної області; когнітивні компетентності; практичні вміння та навички; загальні вміння та навички. Порівняно з вітчизняними та закордонними аналогами

освітня програма «Логопедія і реабілітологія» конкретизує зміст професійних компетентностей випускника, які стосуються кваліфікаційних характеристик вчителя-реабілітолога.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності) довге поле

У зв'язку з відсутністю затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, при визначенні програмних результатів навчання ОП проектна група спиралась на вимоги сьомого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій, що передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі спеціальної освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та корекційно-педагогічної діяльності.

У процесі вивчення навчальних дисциплін циклу загальної підготовки широко застосовуються інформаційно-повідомлювальний, пояснювально-спонукальний, виконавський, частково-пошуковий методи. У процесі вивчення навчальних дисциплін циклу професійної підготовки застосовують інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний, інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний метод, метод проекту. Провідними методами учіння здобувачів вищої освіти в ході вивчення навчальних дисциплін є: виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий.

Методами контролю та оцінки якості вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін є: екзамени, заліки, тести, контрольні, навчально-дослідні завдання. Поточний контроль проводиться за всіма навчальними дисциплінами включеними до навчального плану, незалежно від виду семестрового контролю – іспит, залік, диференційований залік Підсумкове оцінювання здійснюється на підставі результатів поточного контролю та підсумкової роботи за національною системою «зараховано»/«незараховано» та системою оцінок ECTS, на підставі екзаменів.

Практична підготовка студентів передбачає проходження трьох практик: логопедичної практики в загальноосвітніх і спеціальних закладах; науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти та науково-дослідної практики. Перед проходженням кожної з практик здобувачі вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» відвідують настановчі конференції, впродовж практики її керівник від навчального закладу надає консультації студентам та безпосередньо контролює процес її проходження. Провідними методами навчання виступають продуктивно-практичний, частково-пошуковий, виконавський. Підсумкове оцінювання практик здійснюється за національною системою диференційного заліку та системою оцінок ECTS.

У ході опрацювання індивідуального наукового дослідження магістром здійснюється дослідницька діяльність, спрямована на вивчення актуальних проблем спеціальної педагогіки, провідним методом навчання виступає частково-пошуковий.

Державна атестація передбачає складання державних екзаменів з дисциплін професійної підготовки (кваліфікаційного іспиту з перевірки додаткових компетенцій та єдиного кваліфікаційного іспиту: з педагогіки вищої школи, психології за професійним спрямуванням та кваліфікаційного іспиту з логопедії а також захист-презентацію результатів наукового дослідження магістра.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня? довге поле

У зв'язку з відсутністю стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти (наявний проект стандарту, розробники М. К. Шеремет, Н. Г. Пахомова, С. П. Миронова, С. В. Федоренко), у рамках роботи з розроблення ОП було проведено зіставлення опису кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій та запланованих результатів навчання (НРК). При зіставленні використовувалася методологія, розроблена в рамках проекту ЄС Twinning «Модернізація законодавчих стандартів та принципів освіти та навчання у відповідності до політики ЄС щодо навчання впродовж життя», 2015 .

Зазначеними Методичними рекомендаціями передбачаються етапи зіставлення:

- 1. оцінюється відповідність між вимогами до результатів навчання (знань, умінь, компетентностей) в освітньо-професійній програмі та дескрипторами НРК;*
- 2. результати навчання за кваліфікацією порівнювались з кваліфікаційними рівнями НРК (як інтегральним описом результатів навчання).*

Було встановлено, що вимоги до результатів навчання НРК за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» мають відповідати сьомому рівню НРК та передбачають набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі спеціальної освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та корекційно-педагогічної діяльності. Характерно співпадіння вимог до результатів навчання за НРК (за показниками знання; уміння/навички; комунікація; відповідальність і автономія) та компетентностями випускника і результатами його навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Логопедія і реабілітологія».

Відповідність програмних результатів навчання вимогам НРК для сьомого кваліфікаційного рівня додатково забезпечувалась технологією розробки освітньої програми «Логопедія і реабілітологія», яка зумовлювалась логікою підготовки фахівців, що визначає послідовність і наступність у реалізації наступних дій гаранта та членів проектної групи, а саме: цілепокладання (визначення мети, принципів освітньої діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди за спеціальністю); формулювання нормативних вимог до базового рівня підготовки абітурієнтів, які вступають на навчання за спеціальністю; розподіл кредитів ЄКТС для опанування освітньої програми підготовки магістрів; відпрацювання системи компетентностей випускників ХНПУ

імені Г. С. Сковороди за спеціальністю з урахуванням визначених замовниками (працедавцями) первинних посад та виробничих функцій; структурування нормативного змісту на основі структурно-логічної схеми, його узгодження з варіативною частиною відповідно до профілю програми; конкретизація форми атестації випускників; врахування державних вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості за спеціальністю.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?	90 кредитів ЄКТС на 1 рік, 4 місяців
Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	Обсяг обов'язкових освітніх компонентів – 68 кредитів ЄКТС Стандарт вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 016 Спеціальна освіта не затверджено.
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	22 кредита ЄКТС

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?
довге поле

Освітня програма «Логопедія і реабілітологія» відповідає предметній області спеціальності 016 «Спеціальна освіта», адже логопедія є галуззю спеціальної педагогіки, та є наукою про порушення розвитку мовлення, їх подолання і запобігання засобами спеціального корекційного навчання і виховання. Предметною областю логопедії є вивчення закономірностей навчання і виховання осіб з порушеннями мовлення і пов'язаними з ними відхиленнями в психічному розвитку. Введення додаткової спеціалізації «Реабілітологія» обумовлено тим, що недостатній обсяг знань про причини, механізми й основні синдроми несформованості вищих психічних функцій знижує ефективність корекційно-реабілітаційної роботи через спрямованість та орієнтацію, головним чином, на усунення мовленнєвої симптоматики при загальному недорозвитку мовлення та комплексних порушеннях розвитку, без урахування системного характеру проявів. Від чіткого розуміння нейрофізіологічних, нейропсихологічних, нейробиологічних процесів у кожному конкретному випадку залежить не тільки ефективність проведення корекційної та реабілітаційної роботи, але й прогнозування динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами, їх адаптація до шкільного навчання та подальша соціальна адаптація в цілому. Реабілітологія, в свою чергу, являє собою результат синтезу наук про корекцію психофізичного розвитку людей з інвалідністю та відновлення різних аспектів їх життєдіяльності, пов'язаних зі здоров'ям. Цей синтез основних елементів наукової

основи корекційно-реабілітаційного процесу (педагогіки, психології, медицини, соціальної роботи, технології тощо) обумовлений метою створення єдиних, цілісних, системно-синергетичних наукових уявлень про корекційний розвиток та реабілітування людини з обмеженнями життєдіяльності. Означене вказує на необхідність синтезу фундаментальних теоретичних основ логопедії і реабілітології, предметною областю яких є система педагогічних заходів, що має на меті попередження та корекцію порушень, які можуть привести до соціальної дезадаптації; стимуляцію та корекцію розумового і фізичного розвитку, організаційно-педагогічні умови діяльності освітніх та реабілітаційних закладів.

Зміст освітніх компонентів 5 Методика планування та організації логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку; 6 Диференційна діагностика важких мовленнєвих вад; 7 Сучасна спеціальна та інклюзивна освіта в Україні та закордоном; 8 Нейропсихологічні технології в логопедії та актуальні питання афазіології; 9 Корекція порушень писемного мовлення; 10 Логопедична допомога дітям з сенсорними та інтелектуальними порушеннями; 11 Логопедичний масаж та гімнастика; 12 Альтернативні засоби комунікації; 13 Основи реабілітології; 14 Корекційна андрогогіка; 15 Комплексна абілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку; 16 Основи психокорекції в повній мірі відповідають змісту предметної області освітньої програми «Логопедія і реабілітологія», дозволяють сформувати професійні компетентності, визначені програмою.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії? коротке поле

Індивідуальна освітня траєкторія в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 016 «Спеціальна освіта» та ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через вибір навчальних дисциплін та оформлення індивідуального графіку навчання. Індивідуальний графік навчання студента, як визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) п.5, підп. 5.4 http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protzes_HNPU_2016.pdf є робочим документом студента, що містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження студента, типи індивідуальних завдань, систему оцінювання знань (поточний і підсумковий контроль, атестацію випускника). Складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркових навчальних дисциплін, обраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін? довге поле

Забезпечення реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівнів визначає «Положення про вивчення навчальних дисциплін

вільного вибору студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди», в якому конкретизовано процедуру формування переліку та подальшого вивчення студентами навчальних дисциплін із циклу вільного вибору в обсязі не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС (частини навчального плану «Теоретичне навчання», передбачених для даного рівня вищої освіти.

Для конкретизації планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі навчального плану спеціальності 016 «Спеціальна освіта» та затвердженого переліку навчальних дисциплін.

Вивчення студентами вибіркових дисциплін здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. Реалізація вільного вибору студентів передбачає два варіанти:

- Вибір дисциплін за блоками. Студенти мають право обрати блок навчальних дисциплін, який повинен охоплювати дисципліни, що будуть викладатись з наступного після вибору семестру;

- Вибір окремих дисциплін з переліку. У даному разі студенти обирають дисципліни до 01 квітня кожного навчального року. Студент має право обрати по одній дисципліні з кожного переліку (мінімум 3 дисципліни).

Студенти мають право обирати вибіркові дисципліни на весь період навчання. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить не менше 3 кредитів.

Вибір вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти другого(магістерського) рівня здійснюється з першого семестру першого навчального року.

Процедура обрання студентами блоків навчальних дисциплін вільного вибору здійснюється Науково-методичним центром організації навчального процесу шляхом подачі письмових заяв на ім'я проректора з навчально-наукової роботи до 1 квітня поточного навчального року. На підставі поданих заяв до 01 травня науково-методичний центр організації навчального процесу формує розпорядження про розподіл академічних груп за обраними дисциплінами. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальності і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчального плану та освітньої програми для здобувачів освіти другого магістерського рівня спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності коротке поле

В навчальному плані спеціальності 016 «Спеціальна освіта» на практичну підготовку виділено 19,5 кредитів ЄКТС, що становить 585 годин. Передбачено послідовне проходження трьох практик, а саме: Логопедичної практики в загальноосвітніх і спеціальних закладах; Науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти; Науково-дослідної практики.

Провідними базами проходження логопедичної (педагогічної) практики в загальноосвітніх і спеціальних закладах є заклади загальної середньої освіти (за умов

наявності логопункту), заклади загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням дітей з особливими освітніми потребами, спеціальні загальноосвітні школи. Науково-педагогічну практику у закладах вищої освіти студенти здебільшого проходять на базі ХНПУ імені Г. С. Сковороди, науково-дослідну – в установах, закладах освіти, які обираються відповідно до проблематики наукового дослідження магістра, згідно з Наказом ХНПУ імені Г. С. Сковороди № 42-од від 11.03.2019 "Про організацію практичної підготовки студентів та встановлення норм часу при плануванні та обліку навчальної роботи з керівництва практикою в 2019/2020 навчальному році". (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_42_od_11032019.pdf (Угоди про проходження практик, програми практик, робочі програми, звіти з практик знаходяться у відділі практик).

У процесі практичної підготовки здобувачів вищої освіти формуються та удосконалюються інтегральні, загальні та професійні компетентності.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП коротке поле

Навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівня) за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» здійснюється в ХНПУ імені Г. С. Сковороди з метою формування не лише професійних компетентностей («hard skills»), але й соціальних навичок (soft skills). Зміст навчальних дисциплін (освітніх компонентів – ОК), таких як ОК 1 Педагогіка; ОК 2 Психологія; ОК 3 Філософія освіти; ОК 4 Іноземна мова; ОК 7 Сучасна спеціальна та інклюзивна освіта в Україні та закордоном; ОК 12 Альтернативні засоби комунікації; ОК 15 Комплексна абілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку; ОК 16 Основи психокорекції дозволяють в ході їх вивчення формувати не лише систему професійних знань, вмінь та навичок, які необхідні при виконанні корекційно-педагогічної діяльності, але і соціальних навичок (soft skills), до яких належать гнучкість/здібність адаптуватись; навички спілкування; уміння вирішувати проблемні ситуації; креативність; навички міжособистісних стосунків; вміння працювати в команді. Удосконалення даних навичок відбувається під час викладання цих дисциплін, коли викладачі створюють «контекст-практики», що імітують умови, з якими зіштовхуються фахівці під час професійної діяльності. Принциповим методом викладання вважається метод «семінар-діалог», розроблений викладачами університету Линколінг (Linköping). Цей метод полягає у поєднанні навчання через рефлексію та дискусію між учасниками групи.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту? коротке поле

У процесі розробки програмових результатів навчання здобувачів другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» відповідно до змісту їх майбутньої професійної діяльності брались до уваги вимоги Професійного стандарту України – Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 80 – соціальні послуги, затвердженого Наказом Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 № 518). Ураховувались назви посад та кваліфікаційні характеристики, які відповідають

положенням Національного класифікатора України ДК 003 «Класифікатор професій» (вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога). Бралась до уваги типові професійні завдання, обов'язки та повноваження вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога; основні вимоги до спеціальних знань, необхідних цим працівникам для виконання відповідних завдань та обов'язків, а також знання законодавчих актів, положень, інструкцій та інших нормативних документів, методів і засобів, які працівник повинен уміти застосовувати під час виконання посадових обов'язків; вимоги до освітнього рівня, необхідні для виконання покладених на цих фахівців завдань та обов'язків. Зміст кожного з цих розділів дозволив конкретизувати перелік професійних компетентностей випускника.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)? коротке поле

Нормативним документом, що визначає організацію навчання у ХНПУ імені Г. С. Сковороди (Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protses_HNPU_2016.pdf), є навчальний план за предметною спеціальністю 016 «Спеціальна освіта», який розроблено згідно з ОП «Логопедія і реабілітологія». У робочому навчальному плані конкретизується співвіднесення реального із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою).

План навчального процесу підготовки фахівців складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична підготовка магістра складає 1845 годин (68,33%), що становить 61,5 кредитів, з яких за вибором студента – 22 кредити, що складає 660 години (35,77%).

На самостійну роботу передбачається 1230 години (45,56%) від загального обсягу теоретичної підготовки. Навчальним планом передбачено проведення більшості аудиторних годин у вигляді проведення семінарських та практичних занять. На основі навчального плану у робочих програмах навчальних дисциплін визначено співвіднесення аудиторних годин (лекційних, практичних, семінарських занять) з самостійною роботою.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти коротке поле

Підготовка за дуальною формою освіти відсутня.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила

Правила прийому зі змінами до ХНПУ імені Г.С.Сковороди у 2019 році [з додатками]

прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://clck.ru/JE9yH>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП? коротке поле

Для вступу на спеціальність 016 «Спеціальна освіта» абітурієнти мають скласти ДВВ (додаткове вступне випробування – спеціальна педагогіка та психологія), фахове випробування (логопедія з корекційними методиками), іспит з іноземної мови.

Голова фахової атестаційної комісії, яка відповідає за проведення вступних іспитів, щороку складає необхідні програми фахових випробувань що проводяться університетом, екзаменаційні білети, критерії оцінювання відповіді вступника та подають їх на затвердження голові Приймальної комісії не пізніше, ніж за три місяці до початку прийому документів.

Програми фахових випробувань ураховують особливості освітньої програми «Логопедія і реабілітологія» та містять базові питання зі всіх розділів логопедії та корекційних методик.

За різної кількості складових у конкурсному балі має дотримуватись принцип рівності прав вступників.

Програми фахових випробувань оприлюднюються на інформаційних стендах приймальної комісії та веб-сайті університету.

Правила прийому на освітню програму змінюються кожного року відповідно змін до Умов прийому затверджених МОН у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу? коротке поле

Визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих в інших закладах вищої здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди, а також Наказу №149-од від 06 жовтня 2015 р. «Про порядок відшкодування коштів державного бюджету і витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців».

Університет у встановленому порядку за поданням відповідної кафедри має право зарахувати результати навчання у зарубіжному навчальному закладі, підтверджені академічною довідкою, як виконання навчального плану підготовки. Зарахування є можливим за умови, коли зміст (очікувані результати навчання) навчальних дисциплін і практик збігається, а обсяг кредитів становить не менше, ніж на 75%.

Переведення з одного навчального закладу до іншого студентів, які навчаються за освітнім рівнем «магістр», можливе тільки за умови переведення на ті самі спеціальності, за якими здійснювалась їх підготовка.

Переведення студентів з іншого закладу освіти до ХНПУ імені Г. С. Сковороди здійснюється за згодою ректорів обох навчальних закладів за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу. Поінформованість про визнання результатів навчання здобувачів забезпечується Положенням про організацію освітнього процесу в

ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)? коротке поле

Особа може вступити до ХНПУ імені Г. С. Сковороди для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» на основі ступеня бакалавра та спеціаліста за цією ж спеціальністю за умови успішного складання випробування з фаху та іноземної мови; а також бакалавра, магістра й освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань, випробування з фаху та іноземної мови з урахуванням середнього бала відповідного додатка до диплома.

На ОП «Логопедія і реабілітологія» навчаються як здобувачі вищої освіти, які мають ступінь бакалавра, здобутого за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта», так і ті, хто має диплом бакалавра, магістра й освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутих за іншою спеціальністю, зокрема 014.05 «Середня освіта» (Біологія та здоров'я людини), 054 «Соціологія», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» та ін.). На ОП «Логопедія і реабілітологія» навчаються двоє студентів-іноземців з Ізраїлю та Азербайджану, які при вступі до магістратури обов'язково надавали диплом та додаток до нього про раніше здобутий освітній рівень, на основі яких здійснювався вступ; а також оригінал і копію документа, у якому міститься інформація про зміст навчальної програми за попереднім ступенем (рівнем) вищої освіти, отримані кредити, тривалість навчання й успішність із навчальних дисциплін.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу? коротке поле

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується Правилами прийому (зі змінами) до Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди у 2019 році, затвердженими Вченою радою від 27 червня 2019 р. Конкурсний відбір для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти з інших спеціальностей – у формі вступного іспиту з іноземної мови та фахових вступних випробувань (за умови успішного проходження додаткового вступного випробування). У випадку, коли результати вступних випробувань співпадають у декількох вступників, то ураховуються здобутки вступників у неформальній освіті, наявність професійних компетентностей, засвідчуваних певними дипломами та сертифікатами.

В процесі формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій рейтинговий бал формується з урахуванням академічної успішності та досягнень здобувачів вищої освіти у науковій, науково-технічній, громадській та спортивній діяльності. Регламентує вказану процедуру в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди Положення про стипендіальне забезпечення студентів, аспірантів і докторантів.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)? коротке поле

Застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на освітній програмі «Логопедія і реабілітологія» виявляється в процесі формування рейтингу успішності здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня. Формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій передбачає розрахунок рейтингового балу з урахуванням академічної успішності та досягнень здобувачів вищої освіти у науковій, науково-технічній, громадській та спортивній діяльності.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи коротке поле

Досягнення програмних результатів навчання забезпечуються фундаментальною і спеціалізованою підготовкою здобувачів, яка поєднує теоретичну та практичну підготовку. Форми й методи навчання спрямовані на формування та розвиток професійних компетентностей з логопедії та реабілітології, здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності упродовж всього життя. У теоретичній підготовці, інтегровані курси з корекційної педагогіки (логопедії) і реабілітології, передбачають поєднання аудиторного і самостійного навчання. Для лекцій проблемного характеру на факультеті наявні 5 оснащених мультимедійних аудиторій. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах (до 12 студентів), передбачають використання методів експериментальних наукових досліджень, статистичної обробки даних, інформаційних та комунікаційних технологій. Під час проходження практик, здобувачі поглиблюють теоретичні знання, отримані на лекційних та практичних заняттях, опановують корекційно-реабілітаційні технології.

Для вирішення основних завдань щодо організації системи інтегрованого навчання студентів з особливими освітніми потребами діє навчально-методичний інклюзивний центр (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>)

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань? коротке поле

Здобувачі ВО своєчасно мають доступ до переліку та обсягу навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовності їх вивчення, форм проведення занять та їх обсягу, графіку навчального процесу, форм контролю

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_44_od_13032019_Dodato_k_01.pdf).

Кожна дисципліна професійного чи вибіркового циклу має навчально-методичний комплекс, до якого входить навчальна та робоча програми, електронний навчальний курс чи підручник, методичні вказівки, тощо. У методичних вказівках до занять наводяться план їх проведення, описані досліди, теоретичні питання для самоконтролю. Прозорість та зрозумілість ОП забезпечуються розміщенням необхідної інформації на сайті університету: [Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ.](#)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.Pdf.

Систематично проводиться опитування здобувачів ВО щодо задоволеності методами навчання і викладання відділом менеджменту і моніторингу за допомогою анонімного анкетування "Викладач очима студентів" 9 етап 2018/2019 н.р. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Reiting_prepodavatel_10_18.pdf.

Отримана інформація обговорюється на засіданнях кафедр, радах природничого факультету та університету, що дозволяє оперативно реагувати на виявлені недоліки. До організаційних форм та технологій навчання можна віднести: пасивні (пояснювально-ілюстративні, презентаційні), активні (проблемні, проектні, саморозвиваючі, майстер-класи).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи коротке поле

Кожний здобувач ВО опановує ОП за індивідуальним планом. Відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи здійснюється завдяки системі трансферу й накопичення кредитів, що використовуються в Європейському просторі вищої освіти.

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.Pdf. Відповідно до проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING)

<http://www.unideusto.org/tuningeu/> для кожного здобувача ОП визначено навчальне навантаження необхідне для досягнення визначених результатів навчання (див. навчальний план).

Здійснюється процедура забезпечення права студентів на вільний вибір дисциплін відповідно до положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів коротке поле

Здобувачам вищої освіти надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у відповідності до Наказу ХНПУ імені Г. С. Сковороди № 44-од від 13.03.2019 «Про організацію освітнього процесу в новому навчальному році та про планування навчальної роботи науково-педагогічних працівників університету на 2019/2020 навчальному році»

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_44_od_13032019_Dodatok_01.pdf

Здобувачі ВО мають достатній обсяг вибіркового складових індивідуального навчального плану, завчасно отримують інформацію про зміст вибіркового дисциплін усіх факультетів ЗВО, мають безпосередній запис на дисципліни та етап корекції тощо.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП довге поле

Навчання і викладання на основі дослідження є вагомим чинником якісної підготовки магістрантів спеціальної освіти, завдяки розвитку дослідницької компетенції у

здобувачів ВО. Досягненню основної мети сприяють залучення здобувачів до реалізації наукових тем кафедри спеціальної педагогіки: «Підготовка вчителя до використання корекційної-розвиткових технологій в освітній діяльності» та кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології «Підготовка вчителя до використання здоров'язбережувальних і реабілітаційних технологій в освітній діяльності».

Кафедри спеціальної педагогіки, кафедра здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології природничого факультету співпрацюють із благодійним фондом «Інститут раннього втручання», медичним центром комплексної реабілітації для дітей «Новое дыхание». На базі цих та інших установ здобувачі виконують індивідуально-дослідні завдання під час науково-дослідної практики, результати яких доповідають під час нарад, семінарів та міжнародних конференцій молодих науковців («Педагогіка здоров'я», «Молодь і поступ біології»).

Більшість здобувачів входять до складу студентського наукового товариства, де беруть участь у проведенні інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?, тиждень науки. Здобувають навички організації та проведення молодіжних наукових конференцій «Харківський природничий форум», круглих столів «Регіональний круглий стіл з інтегрованої та інклюзивної освіти» на природничому факультеті, інтерактивного проекту «Доба науки (Наукові пікніки та Ніч науки).

Здобувачі приймають участь в засіданнях наукового гуртка «Спеціальна дидактична майстерня: Новітні технології в роботі з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами», а також «Валеоклубу».

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі довге поле

Професорсько-викладацький склад ОП має профільну базову освіту. Зміст освітніх компонентів своєчасно викладачі оновлюють на основі сучасних наукових досягнень і практик.

Відповідно до Положення про науково-методичну комісію

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhenny_pro_naukovo_metodychnu_komis_iyu.pdf на природничому факультеті створена комісія для сприяння впровадженню сучасних методів організації освітнього процесу, вирішення практичних питань організації та методичного забезпечення навчального процесу, вивчення та обміну досвідом роботи.

Публікації викладачів розміщуються у фахових збірниках наукових праць України та у виданнях індексованих у наукометричних базах Scopus, Web of Science, Index Copernicus (див наукові звіти кафедр, факультету).

Випускова кафедра спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти (реорганізована в кафедру спеціальної педагогіки та кафедру здоров'язбереження, реабілітології і спеціальної педагогіки) за 2018-2019 н.р. провела регіональний круглий стіл з інклюзивної освіти. На постійній основі щорічно проводиться Всеукраїнська науково-практична конференція «Педагогіка здоров'я».

Відповідно до положення про ОП викладачі підвищують кваліфікацію на базі профільних кафедр навчальних закладів України та за кордоном, д.п.н., проф. Бойчук проходив стажування в Інституті спеціальної педагогіки НАПН, к.п.н., доцент Голуб

Н. М. – навчалась в докторантурі Інституту корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; к.психол.н., доцент Коваленко В. Є. - стажування в Університеті суспільних наук (UNS), м. Лодзь; Партола В. В.– у Вищій лінгвістичній школі м. Ченстохов, Польща; к.п.н., доцент Туренко Н. М. - Бердянський державний педагогічний університет, к.п.н., доцент Сінопальнікова Н. М. отримала другу вищу профільну освіту та здобула професійну кваліфікацію магістра спеціальної освіти, викладача корекційної педагогіки (логопедії) і спеціальної психології у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка; проф.. Бойчук Ю. Д., доц.. Коваленко В. Є. закінчили мовні курси та отримали відповідно сертифікат рівня В2.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО *коротке поле*

Організація навчального процесу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з інших держав здійснюється відповідно до положення Центру міжнародного співробітництва і міжнародної освіти <http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop>. На ОП «Логопедія і реабілітологія» навчаються двоє здобувачів вищої освіти з Ізраїлю та Азербайджанської Республіки.

Користуючись Правилами прийому на навчання до ХНПУ імені Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства / Admission rules of H.S.Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University for foreigners and stateless persons

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/PriyomInozemciv2019.pdf> іноземні (на теперішній час) здобувачі мали змогу вступні випробування проходити російською мовою. Навчальний процес за ОП «Логопедія і реабілітологія» для іноземних здобувачів здійснюється російською мовою.

Зазначені іноземні здобувачі користуючись академічною мобільністю згідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf, проходили Логопедичну практику в загальноосвітніх і спеціальних закладах та науково-педагогічну практику за власним графіком і за місцем проживання, науково-дослідну практику дистанційно.

Офіційний Веб-сайт університету перекладений іноземною мовою на 50% (у стадії розробки).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання? *довге поле*

Викладачі кафедри спеціальної педагогіки і кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології ретельно обговорюють і затверджують на своїх засіданнях як робочі програми всіх навчальних дисциплін спеціальності «016 Спеціальна освіта»,

освітня програма «Логопедія і реабілітологія»), так і змістове наповнення навчально-методичних комплексів, до складу яких входять матеріали контрольних заходів, зокрема індивідуальних науково-дослідних і тестів, екзаменаційних білетів, що розроблені для перевірки якості засвоєння здобувачами програмного матеріалу.

Усі форми контрольних заходів (самостійні та контрольні роботи, модульний контроль, а також залік або іспит наприкінці засвоєння здобувачами матеріалу тієї чи іншої дисципліни) чітко й об'єктивно відображають досягнутий здобувачами рівень академічної успішності в опануванні дисциплін освітньої програми. Змістове наповнення навчальних дисциплін і змістова сторона контрольних заходів нерозривно пов'язані між собою. Якість перевірки рівня досягнень програмних результатів навчання здобувачів забезпечується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) – (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protises_HNPU_2016.pdf) і Типового Положення про науково-методичну комісію факультету (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhennya_pro_naukovo_metodychni_komisiyu.pdf)

Об'єктивність перевірки досягнень програмних результатів навчання забезпечується такими факторами: 1) повним і чітким відображенням змістової складової ОП у змісті всіх контрольних заходів; 2) виваженою сукупністю й певною послідовністю застосування різних форм контролю щодо засвоєння здобувачами програмних знань, умінь, навичок, компетенцій, що, в цілому, відображає логіку викладання та логіку опанування здобувачами навчальним матеріалом дисциплін за фахом; 3) наявністю зворотного зв'язку, який допомагає викладачам визначати як труднощі, так і творчі ресурси здобувачів у вивченні навчальних дисциплін.

Підвищенню якості використання контрольних заходів сприяє те, що вони націлені на формування більш високого рівня пізнавальної активності та самостійності здобувачів; орієнтовані на те, щоб допомогти здобувачам більш ефективно організувати: процес самопідготовки до практичних (семінарських) занять; самостійну роботу з рекомендованою науково-методичною літературою; пошук інформації відповідно тематики занять з навчальних предметів.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти? коротке поле

Чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів забезпечується тим, що викладання кожної навчальної дисципліни розпочинається із ознайомлення здобувачів з програмою і структурою курсу, планами проведення практичних занять, описом завдань теоретичного і практичного характеру до кожної теми, переліком тем рефератів, презентацій для самостійної роботи. Здобувачі інформуються про те, за якими критеріями будуть оцінюватися всі види контрольних заходів, яка кількість балів нараховуватиметься при виконанні кожного із запропонованих видів роботи. Відповідно до положення про навчальний процес академічна успішність здобувача з кожної навчальної дисципліни (практики) оцінюється за 100-бальною системою ECTS.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та

критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти? *коротке поле*

З урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) – (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf) та відповідно робочим програмам навчальних дисциплін за спеціальністю «016 Спеціальна освіта» (освітня програма «Логопедія і реабілітологія») на факультеті затверджуються робочий навчальний план і графік освітнього процесу. У кожному семестрі аудиторні години по навчальним дисциплінам потижнево розподіляються заступником декана з навчальної роботи та фіксуються у навчальному розкладі. У розкладі екзаменаційної сесії відображаються дати складання здобувачами заліків та іспитів. Інші види контролю здійснюються викладачами упродовж семестру при узгодженні зі здобувачами часу їхнього проведення.

Відділом моніторингу систематично проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання в університеті їх навчальних досягнень. Отримана інформація обговорюється на раді природничого факультету, засіданнях кафедр та раді університету, що дозволяє оперативно виправляти виявлені недоліки.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? *коротке поле*

Форми атестації здобувачів відображені в освітній програмі, навчальних і робочих програмах навчальних дисциплін за спеціальністю «016 Спеціальна освіта», які розроблені й пройшли перевірку шляхом аналізу й обговорення їх професорсько-викладацьким складом кафедри спеціальної педагогіки і кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології, Вченою радою факультету. Змістові та технологічні складові всіх контрольних заходів опрацьовані викладачами, які мають науковий ступінь доктора або кандидата наук і високу професійну компетентність у відповідній галузі знань. Контрольні заходи здебільшого орієнтовані на реконструктивний і творчий рівень виконання здобувачами самостійних, контрольних робіт, завдань модульного контролю. Відповідно вимогам НРК для відповідного кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>), Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня "бакалавр" і "магістр", програмний матеріал навчальних дисциплін за спеціальністю «016 Спеціальна освіта» (освітня програма «Логопедія і реабілітологія») і контрольні заходи для перевірки рівня його засвоєння мають формувати у здобувачів самостійність, креативність, наполегливість у розв'язанні поставлених завдань. Такий підхід під час проведення контрольних заходів реалізується шляхом розробки здобувачами різних проектів, вирішенням різноманітних за складністю професійних питань теоретичного і практичного характеру.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу? *коротке поле*

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному

університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) – (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf). Доступність забезпечується розміщенням зазначеного положення у якості обов'язкового інформаційного ресурсу як для професорсько-викладацького складу кафедр, так і для здобувачів. Терміни проведення заліків, іспитів регламентуються робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу на факультеті.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП коротке поле

Об'єктивності екзаменаторів і запобігання конфлікту інтересів сприяє те, що контрольні заходи відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) –

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf) проводяться двома науково-педагогічними працівниками: при складанні здобувачами заліку присутній лектор і той викладач, що проводив практичні або семінарські заняття; при складанні здобувачами іспиту – лектор і науково-педагогічний працівник, якого призначив завідувач кафедри. При проведенні семестрової атестації обов'язковою також є присутність представника від студентства (представник визначається спілкою студентів і молоді факультету). Участь у заходах семестрової атестації указаних осіб (двох викладачів та представника від студентства) фіксується у відомості обліку успішності й завіряється їхніми підписами. Заповнена відомість здається до деканату в день проведення семестрової атестації.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП коротке поле

Необхідність повторного проходження здобувачем контрольних заходів визначається за результатами проведення семестрової атестації. Відповідно до пункту 8.3.8 Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) – (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf) у разі отримання оцінки «незадовільно» (35-59 балів) здобувач має право на два перескладання: перший раз – науково-педагогічному працівникові (лектору), другий раз – комісії, склад якої визначається на засіданні відповідної кафедри. У разі отримання оцінки «незадовільно» (1-34 бали) здобувач зобов'язаний повторно вивчити дисципліну циклу професійної підготовки (або пройти практику чи ін.).

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП коротке поле

У Положенні про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» у окремому розділі – Розділі 6 – закріплено порядок утворення і роботи апеляційної комісії.

Види та зміст контрольних заходів затверджуються на засіданні кафедр. При

оскарженні процедури та результатів проведення контрольних заходів усі претензії та зауваження учасників щодо проведеної атестації розглядаються у присутності завідувача профільної кафедри та декана факультету. За результатами аналізу й обговорення процедури та результатів проведення контрольних заходів, що були оскаржені, утворюється комісія. У разі прийому комісією іспиту (заліку) деканат оформлює додаткову відомість обліку успішності здобувача, яку підписують усі члени комісії.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності? коротке поле

Статут Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf), Положення про академічну доброчесність в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf)

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? коротке поле:

Прийом і публікація тез, статей здобувачів за результатами їхніх наукових досліджень в університетських збірниках наукових та навчально-методичних праць здійснюється за умови ретельної їх перевірки науковими керівниками за спеціальністю та науково-редакційним відділом університету. Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності використовується перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат за допомогою спеціалізованої програмно-технічної системи UNICHEK для виявлення збігів, ідентичності у текстах. На офіційному веб-сайті університету проводиться перевірка наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат

<http://наука.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82-2/>.

Репозитарій кваліфікаційних робіт знаходиться у стадії формування.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП? коротке поле

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти шляхом ознайомлення їх з досвідом роботи видатних науковців і кращих викладачів університету і факультету, а також з досвідом діяльності Комітету академічної доброчесності при Спілці студентів та молоді ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Кафедра спеціальної педагогіки і кафедра здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології стимулюють творчий підхід з боку здобувачів до розв'язання завдань науково-методичного і практичного характеру, шукають засоби активізації інтересу здобувачів до науково-педагогічної та науково-дослідної роботи, неодмінною вимогою якої є дотримання правил академічної доброчесності. Важливим аспектом роботи з популяризації академічної доброчесності є орієнтування здобувачів на Положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г. С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть

прикладі відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП коротке поле

У разі одержання відповідної заяви комісія академічної доброчесності розглядає питання про плагіат і виносить рішення про форми відповідальності: адміністративну, дисциплінарну тощо. Якщо факт плагіату доведено, комісія приймає рішення про повторне проходження оцінювання або повторне проходження здобувачем навчального курсу. В усіх випадках здобувачу об'являють попередження. Прийняття таких мір, як позбавлення академічної стипендії або відрахування з університету, здійснюється на підставі рішення адміністрації факультету та університету.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму? коротке поле

Добір викладачів ОП відбувається на конкурсній основі. На посади науково-педагогічних працівників обираються особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання і за своїм рівнем кваліфікації та професійними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників чинним законодавством України. Для підтвердження рівня професійної кваліфікації викладачу пропонується провести відкриту лекцію або практичне (лабораторне) заняття, представити власні навчально-навчально-методичні та наукові праці. Як правило, викладання дисциплін ОП доручається докторам або кандидатам наук, які мають відповідну спеціалізацію. Необхідний рівень професіоналізму підтримується заохоченням викладачів до формування власної професійної майстерності шляхом підвищення кваліфікації (з питань комп'ютерного забезпечення, нових напрямів у професійній підготовці, проходження відповідних тренінгів та сертифікацією тощо), а також залученням їх до навчання в аспірантурі та докторантурі за напрямом фахової підготовки. Серед труднощів, з якими стикається ЗВО під час добору викладачів для забезпечення якості ОП, слід відмітити таке: інтенсивний розвиток і реформування національної освітньої системи, її інтегрування в міжнародний освітній простір зумовлюють необхідність частого оновлення напрямів і спеціалізації фахівців, що, своєю чергою потребує оновлення методичного забезпечення процесу підготовки викладачів вищої школи, пошуку шляхів підвищення їхнього соціального статусу.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу коротке поле

На базі закладів освіти на основі договорів про співпрацю з кафедрою спеціальної педагогіки працюють університетські кафедри. Зокрема, в Харківському технологічному ліцеї №9 засновано університетську кафедру корекційної педагогіки (керівник – викладач М. І. Райчук), в КЗ «Харківська спеціальна школа №5» ХОР засновано університетську кафедру сурдопедагогіки (керівник – ст. викладач Н. О. Козачек), в КЗ «Харківська спеціальна школа ім. В. Г. Короленка» ХОР – кафедру тифлопедагогіки (керівник – к.п.н, доцент А. В. Орлов), в Харківській гімназії № 178 «Освіта» – кафедру валеології та здоров'я людини (керівник – д.п.н., професор

Ю. Д. Бойчук).

Роботодавці залучаються до проведення наукових конференцій та круглих столів з актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти; запрошуються на засідання студентських наукових гуртків «Спеціальна дидактична майстерня: Новітні технології в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами» та «Валеоклуб». Активність потенційних роботодавців зумовлено необхідністю пошуку серед здобувачів вищої освіти нових професійних кадрів та можливістю залучення додаткових людських ресурсів (волонтерів) для виконання професійних завдань.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців коротке поле

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків шляхом налагодження партнерської взаємодії з КЗ «Харківська спеціальна школа ім. В. Г. Короленка» ХОР, КЗ «Харківська спеціальна школа № 3» ХОР, КЗ «Харківська спеціальна школа № 7» ХОР, КЗ «Харківська спеціальна школа №5» ХОР. Разом з вчителями шкіль та експертами галузі на факультеті проводяться відкриті дні «Студент на один день».

Професіонали-практики, які мають науковий ступінь та/або вчене звання працюють в ЗВО за зовнішнім сумісництвом та забезпечують виконання ОП «Логопедія і реабілітологія». Так, А. В. Орлов – заступник директора з виховної роботи КЗ «ХСНВК ім. В. Г. Короленка» ХОР працює за зовнішнім сумісництвом на кафедрі спеціальної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди та викладає навчальні дисципліни «Альтернативні засоби комунікації» та «Комплексна абілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку».

Педагогічні працівники, які входять до складу університетських кафедр, запрошуються викладачами на практичні заняття. Так, на занятті з курсу «Логопедичний масаж та гімнастика», учитель-дефектолог ХЗОШ № 105 Вознюк М.М. продемонструвала методіку проведення логопедичного масажу за допомогою двостороннього масажеру.

Отже, здобувачі вищої освіти мають можливості безпосередньо взаємодіяти з фахівцями-практиками під час навчання, що дозволяє їм набути важливого професійного досвіду.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння коротке поле

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через впровадження власних програм підвищення кваліфікації фахівців (курси підготовки до здачі тесту на рівні В1 та В2: проф. Бойчук Ю. Д, доц. Коваленко В. Є.), шляхом забезпечення можливостей проходити тренінги на базі науково-методичного тренінгового центру соціального та професійного розвитку людини ХНПУ.

Ефективним засобом підвищення професійного розвитку викладачів є взаємовідвідування ними навчальних занять, після проведення яких здійснюється обговорення і надаються пропозиції щодо вдосконалення змістового наповнення.

ЗВО на постійній основі організовує проведення науково-методичних семінарів із залученням провідних фахівців у галузі «Спеціальної освіти».

Викладачі мають можливість проходити стажування в університетах, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня за кордоном (стажування в Університеті суспільних наук (UNS), м. Лодзь, Польща – Коваленко В. Є., у Вищій лінгвістичній школі, м. Ченстохов (Польща) – Партола В. В.) та в Україні (Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова – Коваленко В. Є., 2018 р., Бердянський державний педагогічний університет – Туренко Н. М., 2017 р., Інститут спеціальної педагогіки НАПН України – Бойчук Ю. Д., 2017 р. та ін.).

Для проведення моніторингу якості професійної підготовки викладачів у ЗВО постійно проводяться опитування здобувачів вищої освіти, під час яких вони мають можливість оцінити професіоналізм фахівців.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності
коротке поле

В університеті розвиток викладацької майстерності педагогічних та науково-педагогічних працівників стимулюється різними видами заохочень, які визначені правилами внутрішнього розпорядку. За досягнення у роботі в університеті використовують наступні заохочення: подяка, видача премії, нагородження цінним подарунком, нагородження грамотою або почесною грамотою. За досягнення високих результатів у навчанні й вихованні викладачі представляються до нагородження державними нагородами, присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями, грамотами тощо.

Так, ХНПУ імені Г. С. Сковороди стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом проведення загальноуніверситетського конкурсу «Найкращій науковець (фахівець) року!», де найкращі викладачі у різних номінаціях отримують винагороди.

Також для завершення підготовки докторської дисертації викладачам надається можливість отримання відпустки до 3 місяців зі зменшенням навчального навантаження.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання? коротке поле

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП сприяють досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. Інформація про фінансову діяльність оприлюднено на сайті університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/informaciya-pro-finansovu-diyalnist>).

В університеті достатнім є забезпечення навчальними аудиторіями, кабінетами, обладнанням та устаткуванням, необхідним для виконання ОП. На належному рівні організоване інформаційне забезпечення освітнього процесу (функціонує наукова бібліотека (6 читальних залів (324 посадкових місць)). Достатньою є також база спортивного комплексу університету (спортивні зали – 15 спортивних залів загальною

площею 3244,7 кв.м; стадіони – 1 од. із загальною площею 12577 кв.м; спортивні майданчики – 8346,5 кв.м; корти – 648 кв.м тощо (1200 кв.м.). Для відпочинку, оздоровлення студентів є навчально-спортивний табір «Гайдари» площею 1435,84 кв.м., лижна база «Сокольники» площею 220,8 кв.м; актові зали університету дають можливість проводити культурно-масові заходи.

Процес життєдіяльності, соціальні потреби учасників освітнього процесу забезпечуються наявністю соціальної інфраструктури (три гуртожитки (житлова площа на одного мешканця складає в середньому 7 кв.м., що відповідає існуючим санітарним нормам СНП 42-121-4719-88); медичне обслуговування студентів, яке проводиться у міській поліклініці, медпункт (гуртожиток №3); у навчальних корпусах наявні буфети, на території університету розміщені шість їдалень.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів? коротке поле

В ХНПУ імені Г. С. Сковороди для задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти створено культурно-мистецький центр, який виступає осередком розвитку художнього творчого потенціалу здобувачів і реалізує всі напрями позааудиторної, дозвілєвої діяльності студентів.

У закладі вищої освіти проводяться заходи волонтерського спрямування: спортивні, рухливі ігри та свята («Валентинчик», «День Святого Миколая») для вихованців з особливими освітніми потребами КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс імені В. Г. Короленка», КЗ «Харківська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат І-ІІІ ступенів № 6» Харківської обласної ради та ін.

Для розвитку наукової діяльності здобувачів вищої освіти у закладі працює Рада молодих учених, що дає можливість студентам брати участь у науково-дослідних проектах, конференціях, конкурсах, що проводяться в Україні та за кордоном.

У структурі Спілки студентів та молоді створене студентське науково товариство, яке організовує наукову роботу студентів, підготовку студентських конференцій, наукових публікацій, участь у семінарах, круглих столах, наукових проблемних групах, Всеукраїнських і Міжнародних олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

Забезпечуючи спортивну діяльність здобувачів вищої освіти, в університеті діє Спортивний клуб, який щорічно проводить Спартакіаду (у програмі шашки, шахи, настільний теніс, волейбол, баскетбол, естафета, бадмінтон).

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я) коротке поле

Навчальні приміщення повністю відповідають існуючим будівельним та санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, існуючим нормам з охорони праці. У структурі університету передбачено відділ безпеки життєдіяльності, який опікується проблемами забезпечення відповідності освітнього середовища нормативним вимогам до його безпечності.

Медичне обслуговування здобувачів вищої освіти здійснюється на базі медичного

пункту університету. У медичному пункті працює лікар та медична сестра, які забезпечують надання невідкладної медичної допомоги студентам. Зі студентським та викладацьким складом постійно проводиться профілактична робота щодо запобігання шкідливих звичок та пропаганди здорового способу життя. Цьому сприяють дні здоров'я, дні донора, випуск стіннівок, бесіди, розгляд питань на засіданнях Вченої ради тощо. Для здобувачів, що мають медичні протипоказання, організовані спеціальні медичні групи, в яких проводяться навчання за адаптованими, відповідно до характеру захворювань, програмами.

В університеті діє психологічна служба <http://hnpu.edu.ua/division/psychologichna-sluzhba>, як структурний компонент, що створює соціально-психологічні умови для розвитку особистості здобувачів вищої освіти. Провідним завданням діяльності психологічної служби університету є збереження психологічного здоров'я здобувачів вищої освіти через систему інформаційної, психодіагностичної, консультативної, розвивальної, діагностичної, прогностичної, профілактичної та корекційної роботи.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?
довге поле

Механізми освітньої підтримки здобувачів вищої освіти забезпечуються відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і передбачають здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, інформаційних стендах тощо. Діє науково-методичний центр, який контролює освітній процес і навчально-методичне забезпечення.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» для організаційної підтримки здобувачів вищої освіти в університеті створено необхідні ресурси для організації освітнього процесу. Для гарантування якості освіти у закладі вищої освіти створено відділ менеджменту і моніторингу якості освіти університету, який проводить щорічні дослідження з питань університетської діяльності, що допомагають зрозуміти проблеми здобувачів вищої освіти вдосконалити освітній процес (щорічне стовідсоткове соціологічне опитування «Викладач очима студентів»).

З метою інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти, підвищення ефективності управління навчально-виховним процесом в університеті впроваджена інформаційна система, яка гарантує публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, оприлюднені на веб-сайті університету. Також (згідно з Законом України «Про вищу освіту») для забезпечення інформаційних механізмів підтримки здобувачів вищої освіти в університеті створено Інститут інформатизації освіти, який впроваджує сучасні інформаційні технології (програмно-апаратні комплекси, інформаційні ресурси, телекомунікаційні системи зв'язку та мережі) у процес навчання студентів. Провідним напрямом діяльності Інституту інформатизації освіти є розробка електронних навчальних ресурсів для дистанційного навчання, яке

забезпечується науково-навчальною лабораторією розробки програмного забезпечення.

Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється і через діяльність бібліотеки, яка використовує автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були) коротке поле

У 2017 році в ХНПУ імені Г. С. Сковороди на базі кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти було створено загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр (керівник центру – старший викладач кафедри Козачек Н. О.) <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>. Метою діяльності центру є створення системи комплексного супроводу навчання та навчально-реабілітаційних умов, які спрямовані на забезпечення цілісного розвитку, творчої самореалізації студентів з особливими освітніми потребами (ООП). Для студентів з ООП розробляється індивідуальна навчально-реабілітаційна програма, яка передбачає використання комплексу оптимальних форм, методів і засобів навчання. Крім цього організуються і проводяться індивідуальні, корекційно-реабілітаційні заходи, спрямовані на поетапну адаптацію осіб з особливими освітніми потребами до навчального процесу.

Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами викладено на сайті <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy> та в правилах прийому у 2019 році. Конкретні дії щодо осіб з особливими освітніми потребами визначено в наказах ХНПУ імені Г. С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/invalnakazy.pdf>. Студенти-магістранти серед даної категорії осіб за результатами опитування підтверджують відсутність перешкод для отримання ними освіти в університеті.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)?

Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу?

Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП? довге поле

У разі виникнення конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу до їх вирішення долучаються представники психологічної служби університету <http://hnpu.edu.ua/division/psychologichna-sluzhba>. Для попередження та врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією, в університеті розроблено Положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г. С. Сковороди, відповідно до п. 2.4 якого «учасники освітнього процесу повинні дотримуватися етичних норм, поважати осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків, осіб, які їх замінюють незалежно від віку, статі, громадянства, стану здоров'я, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального та майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин». Положенням урегульовано порядок розгляду скарг про можливі випадки порушення вимог цих норм, зокрема через діяльність Комісії з академічної доброчесності.

Для запобігання та протидії корупції в університеті розроблено та впроваджено Антикорупційну програму ХНПУ імені Г. С. Сковороди на 2019-2020 рр., у межах якої (розділ III п. 2 Антикорупційної програми) деталізовано перелік антикорупційних заходів, діяльність відповідної комісії.

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf.

Для урегулювання питань гендерної рівності і запобігання випадків сексуального домагання в університеті створений і діє Гендерний центр <http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Логопедія і реабілітологія» регламентована Положенням про освітні програми в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди <http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/PPologenia.pdf>

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Procesi072018.pdf>

ОП «Логопедія і реабілітологія» розроблена відповідно Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти (8 рівень Національної рамки кваліфікацій).

Обговорена на Раді природничого факультету, протокол № 8 від 28 березня 2018 року.

Затверджена Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, протокол № 3 від 24 квітня 2018 р.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані? довге поле

Перегляд ОП «Логопедія і реабілітологія» проводять один раз на рік при формуванні навчальних планів на наступний навчальний рік. Обговорення ОП проводиться на засіданнях науково-методичної комісії факультету (протокол № 7 від 6 березня 2019 р) за участі членів проектної групи. За результатами обговорення освітніх компонентів ОП, їх реалізації, якості та форм проведення вносяться пропозиції щодо відповідності програмних результатів навчання, покращення методів навчання та методів оцінювання освітніх компонентів ОП. Внесені пропозиції включаються до навчального плану здобувачів вищої освіти і затверджуються Радою природничого факультету (протокол № 8 від 28.03.2019 р.). Внесені зміни, щодо зменшення кількості кредитів до 6 кредитів, відведених на науково-педагогічну і науково-дослідну практику в навчальному плані денної форми навчання магістрів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Зміни пов'язані з відсутністю часу між практиками для проведення підсумкового контролю за цими видами практик.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої

освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП
коротке поле

При обговоренні ОП на засіданнях науково-методичної комісії факультету за участі членів проектної групи до уваги беруться побажання і зауваження, які були висловлені здобувачами вищої освіти під час засідань Спільки студентів і молоді природничого факультету. Внесені пропозиції вносяться до навчальних планів здобувачів вищої освіти на наступний навчальний рік, обговорюються і затверджуються на засіданнях Ради природничого факультету, до складу якої входять 10% здобувачів вищої освіти.

При перегляді ОП до увагу також беруться результати анкетування здобувачів вищої освіти, яке щорічно проводиться Відділом менеджменту і моніторингу якості освіти університету (<http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoryngu-jakosti-osvity>), одним із завдань якого є проведення опитувань, які допомагають зрозуміти проблеми студентів і вдосконалити освітній процес.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП коротке поле

Процедура обговорення ОП здобувачами вищої освіти регламентована положенням про Спільку студентів і молоді ХНПУ імені Г. С. Сковороди

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Spilka_student_ta_molod/Pol_pro_spilku_stud_05_16.pdf

Члени Спільки студентів і молоді природничого факультету впродовж навчального року проводять дискусійні обговорення ефективності освітніх компонентів ОП, методів навчання та оцінювання, заслуховують пропозиції здобувачів вищої освіти за I і II рівнів освіти, зазначають недоліки і побажання щодо методів навчання і методів контролю під час освітнього процесу. Пропозиції, внесені представниками Спільки студентів і молоді природничого факультету розглядаються на засіданнях науково-методичної комісії факультету за участі членів проектної групи і, за необхідності і обґрунтованості даних пропозицій, виносяться на обговорення на Раді природничого факультету (протокол № 7 від 21.02.2019 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості коротке поле

При обговоренні результатів навчання і ефективності ОП на природничому факультеті враховуються зауваження та пропозиції методистів і директорів спеціальних шкіл, на базі яких проходить педагогічна практика здобувачів вищої освіти.

При перегляді ОП приймаються до уваги пропозиції, внесені потенційними роботодавцями, які входять до навчального науково-педагогічного комплексу (ННПК) ХНПУ імені Г. С. Сковороди, робота якого регламентована Положенням про навчальний науково-педагогічний комплекс

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Navchalniy_nauk_ped_kompleks/Polozhennya_NNPK.PDF, одним із завдань якого є поширення передового педагогічного досвіду

шкіл, що входять до складу ННПК, та надання теоретичної та методичної допомоги при забезпеченні освітнього процесу в ЗВО.

Також до уваги при обговоренні і перегляді ОП беруться пропозиції і зауваження методистів і вчителів, які працюють на університетських кафедрах у школах, метою створення яких є науково-методичний супровід фахово-педагогічної діяльності вчителя; керівництво експериментальною роботою в школі; проведення у школі науково-методичних семінарів з питань упровадження в шкільну практику інклюзивного навчання, корекційно-реабілітаційних технологій; консультації щодо створення освітнього середовища; експертна оцінка навчально-методичних розробок учителів; апробація навчально-методичних розробок викладачів факультету; методична допомога вчителів студентам у проходженні педагогічної практики; профорієнтаційна робота.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП коротке поле

Основним завданням ОП «Логопедія і реабілітологія» є створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» в галузі 01 «Освіта», вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога, викладача ЗВО (викладач корекційної педагогіки). До освітнього процесу за даною ОП залучені здобувачі вищої освіти, які вже здобули I бакалаврський ступінь вищої освіти, пройшли педагогічні практики у спеціальних загальноосвітніх і дошкільних закладах освіти. Майже 50% здобувачів поєднують навчання з роботою у спеціальних навчальних чи консультативних закладах, за для цього їм надається індивідуальний графік навчання. Здобувачі вищої освіти, які поєднують навчання з роботою за спеціальністю, набувають неоціненого досвіду, проводять профорієнтаційну роботу серед інших здобувачів і вносять ряд важливих пропозицій в освітній процес, висловлюючи свої побажання і зауваження до ефективності тих чи інших компонентів ОП.

За для ефективного працевлаштування випускників в структурі університету створено Відділ профорієнтації і роботи з випускниками (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-proforiyentaciyi-i-roboty-z-vypusknykamy>), основною метою якого є координація спільної роботи деканатів факультетів з районними/міськими відділами освіти, прогнозування потреб у педагогічних кадрах, обліку та працевлаштування випускників педагогічного ЗВО, забезпечення випускника першим робочим місцем за отриманою спеціальністю відповідно до вимог сучасного ринку праці.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки? довге поле

Під час реалізації ОП «Логопедія і реабілітологія» (2018-2019 н.р.) серед здобувачів (магістерського) рівня вищої освіти за даною ОП відділом моніторингу якості освіти було проведено анкетування, метою якого є отримання незалежної думки студентів про якість освіти, визначення найкращого викладача серед тих, які забезпечують освітній процес за даною ОП, виявлення корупційних ризиків, збір

достовірної інформації про проблеми, які виникають у студентів під час навчання. Результати даного анкетування показали, що здобувачі другого (магістерського) рівня за ОП «Логопедія і реабілітологія» в цілому позитивно оцінюють якість освітнього процесу, суттєвих недоліків не виявлено.

Перевірка якості набутих знань і навичок серед здобувачів другого (магістерського) рівня за ОП «Логопедія і реабілітологія» проводиться під час заліково-екзаменаційних сесій, за результати яких проектна група ОП зробила висновок про задовільні результати засвоєння знань та навичок. Якість реалізації компонентів ОП також перевіряється під час проведення ректорських контрольних робіт і аналізу звітів з практики здобувачів. Результати цих перевірок аналізуються центром моніторингу і якості освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди і обговорюються на засіданнях Виконавчої ради (Ради з якості).

Також проектною групою було проаналізовано звіт з наукової роботи здобувачів другого (магістерського) ступеня за ОП «Логопедія і реабілітологія» і зроблено висновок про задовільний рівень наукових публікацій, але було висловлено побажання посилити науково-дослідну роботу серед здобувачів, залучити їх до участі у роботі наукових конференцій та збільшити кількість наукових публікацій. За для цього професорсько-викладацьким складом факультету було ініційовано проведення двох Міжнародних науково-практичних конференцій у 2019 році, в роботі яких змогли взяти участь і здобувачі за даною ОП.

Контроль внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентований Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на поточний навчальний рік

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Progr_vn_aud_18_19.pdf

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП? довге поле

ОП «Логопедія і реабілітологія» проходить первинну акредитацію, тому зауважень та пропозицій за нею ще не отримано.

З метою залучення абітурієнтів до вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти проведені профорієнтаційні заходи у 2018 та 2019 рр. серед випускників І (бакалаврського) рівня вищої освіти як ХНПУ імені Г. С. Сковороди, так і інших ЗВО регіону, серед вчителів спеціальних навчальних закладів.

Збільшено кількість публікацій професорсько-викладацького складу у фахових виданнях які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, що було враховано при складанні плану наукової роботи факультету на II півріччя 2018 р. та на 2019 р. (за результатами наукової роботи професорсько-викладацького складу природничого факультету у 2018 році було опубліковано 7 наукових статей у фахових виданнях які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science).

Під час удосконалення ОП беруться до уваги Положення про Процеси системи

управління якістю ХНПУ імені Г. С. Сковороди

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Procesi072018.pdf>

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП? коротке поле

Всі учасники академічної спільноти (наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійні програми; роботодавці) залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП.

Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують розробку і реалізацію ОП, її періодичний перегляд і моніторинг якості ОП. Організують контрольні заходи по перевірці набутих знань, умінь та навичок здобувачами вищої освіти, аналізують результати та вносять пропозиції по усуненню недоліків.

Здобувачі вищої освіти приймають участь в обговоренні якості ОП, що відбувається на засіданнях Спільноти студентів та молоді природничого факультету, на Радах природничого факультету та на Виконавчих радах (Радах з якості) університету.

Фахівці-практики та роботодавці залучаються до процедури розроблення ОП, вносять пропозиції по покращенню якості та моніторингу ОП.

При внутрішньому забезпеченні якості ОП керуються Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на 2019-2020 навчальний рік

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Progr_vn_aud_19_20.pdf

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти коротке поле

Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентовано Статутом університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти відповідають наступні структури:

Кафедри (складання програм і робочих програм навчальних дисциплін, проведення поточного і підсумкового контролю).

Деканат (складання навчального і робочого навчального плану за ОП, організація навчального процесу, складання графіку навчального процесу, проведення ректорських контрольних заходів та ін.).

Відділ практики (укладання договорів про проходження практик, організація і проведення практик, проведення підсумкових заходів).

Навчальний відділ (планування і організація поточного освітнього процесу, удосконалення системи освітнього процесу, здійснення систематичного контролю за своєчасною підготовкою і станом виконання планової обліково-звітної документації з навчальних питань, безпосередня участь у здійсненні систематичного контролю за ходом освітнього процесу, аналіз ходу освітнього процесу, контролю поточної успішності студентів, результатів екзаменаційних сесій, державної атестації).

Центр ліцензування, акредитації та контролю якості освіти (забезпечення дотримання державних стандартів вищої освіти; сприяння створенню належних методологічних, навчально-методичних умов для організації навчального процесу на

факультетах).

9. Прозорість та публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу? коротке поле

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу ХНПУ ім. Г. С. Сковороди регулюються *статутом* університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf),

колективним *договором* (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf), *основними*

положеннями Університетської політики у сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників (<http://hnpu.edu.ua/uk/nomatyvna-dokumentaciya-universytetu>), *правилами прийому до Харківського національного педагогічного університету* імені Г. С. Сковороди

([http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)).

Згідно з Наказом ХНПУ імені Г. С. Сковороди № 85-ОД від 05 червня 2018 р. «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ», було розроблено і затверджено порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами. Призначено відповідальну особу щодо забезпечення супроводу такої категорії осіб. Порядок надання послуг розміщено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy>.

У 2017 році створено загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр. Центр має сторінку на сайті університету: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Адреса веб-сторінки

З метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) університетом створено сторінку у Facebook (<https://www.facebook.com/groups/1029347057130340/>), телефони та електронні адреси адміністрації університету оприлюднено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts>.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати)

ОП «Логопедія і реабілітологія» опублікована на сайті університету http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/OP_Spec_osv_016_Mag.pdf

Ціллю освітньої програми є створення цілісної системи підготовки

висококваліфікованих вчителів-логопедів, вчителів-реабілітологів, викладачів закладів вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 «Освіта», фахівців, здатних розв'язувати найактуальніші проблеми сучасної корекційної педагогіки та реабілітології, проводити наукові дослідження, що вимагають глибоких фундаментальних знань, творчого мислення, навичок роботи із сучасним програмно-апаратним корекційним обладнанням. Надання освітніх послуг із широким доступом до працевлаштування, підготовка магістрантів до здійснення логодидактичної, навчально-реабілітаційної допомоги особам з особливими освітніми потребами та викладацької діяльності.

Обов'язкові компоненти: педагогіка, психологія, філософія освіти, іноземна мова, методика планування та організації логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку; диференційна діагностика важких мовленнєвих вад; сучасна спеціальна та інклюзивна освіта в Україні та за кордоном, нейропсихологічні технології в логопедії та актуальні питання афазіології, корекція порушень писемного мовлення; логопедична допомога дітям з сенсорними та інтелектуальними порушеннями, логопедичний масаж та гімнастика, альтернативні засоби комунікації, логопедична практика в загальноосвітніх і спеціальних закладах, науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти, науково-дослідна практика, захист-презентація результатів наукового дослідження та атестація здобувачів вищої освіти. Загальний обсяг обов'язкових компонентів 68 кредитів

10. Навчання через дослідження

Викладачі кафедр спеціальної педагогіки та кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології здійснюють керівництво індивідуальними науковими дослідженнями магістрів за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» (Логопедія і реабілітологія).

10. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП? довге поле

При аналізі ОП були виявлені сильні та слабкі сторони. До сильних сторін ОП, що акредитується, на нашу думку, можна віднести наступне:

1. Всебічність підготовки здобувачів вищої освіти як стосовно рівномірного розкриття змісту предметної галузі логопедії як галузі корекційної педагогіки та змісту реабілітаційної діяльності вчителя-реабілітолога, так і стосовно ефективного розподілу навчального матеріалу між лекційним, практичним і самостійним блоками. Деякі актуальні навчальні курси, що включені до ОП на основі запозичення досвіду університетів ЄС, наразі є унікальними для педагогічних ЗВО України. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за цією ОП, проходять повноцінну практику, в якій чітко проглядається наступність між формуванням загальних, професійних компетентностей. Усі ці особливості відображені безпосередньо у структурі програми.

2. *Методичне забезпечення.* Переважна більшість навчальних курсів, що складають ОП, супроводжуються створеними викладачами факультету навчальними, методичними та довідниковими посібниками, методичними рекомендаціями, робочими зошитами тощо. Це спрощує для здобувача другого рівня вищої освіти пошук інформації за тематикою курсу, дозволяє уніфікувати вимоги щодо підготовки до проміжного та підсумкового контролю, економить час протягом практичних занять. Особливостями організації навчального процесу є, по-перше, міждисциплінарний науково-освітній тунт, по-друге, оптимальне співвідношення теоретичної та практичної діяльності, по-третє, наближеність до особливостей регіону.

3. *Залучення до наукової роботи.* Професорсько-викладацький склад факультету веде активну наукову роботу, постійно залучаючи до її проведення здобувачів вищої освіти. У багатьох навчальних курсах суттєва увага приділяється методології здійснення наукових досліджень шляхом з'ясування кола невирішених наукових проблем та пошуком підходів до їхнього вирішення у відповідній галузі. Частка здобувачів вищої освіти, що демонструє власне бажання та об'єктивні здібності щодо виконання самостійних наукових проєктів серед студентів факультету є доволі високою – і запорукою цього, на нашу думку, є саме структура тих навчальних курсів, які орієнтують здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на пошук відкритих питань науки.

До слабких сторін ОП можна віднести наступне:

1. *На думку розробників ОП, покращенню якості навчання останнім часом приділяється недостатня увага в цілому у державному масштабі, і, як наслідок, у нашому ЗВО. Очевидно, що якість викладання складно перевірити за формальними показниками, однак саме від цього і залежить якість підготовки фахівців.*

2. *Обмеженість матеріальної бази не дозволяє включити у програми курсів практичне засвоєння навичок використання низки сучасних методів, зокрема, методів нейропсихологічної діагностики та корекції, реабілітаційних методик, які розроблено для дітей із особливими освітніми потребами та/або інвалідністю. Розвиток цих складових напряму залежить від показників фінансування роботи факультету.*

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив? довге поле

Перспективи розвитку ОП, що акредитується, пов'язані з удосконаленням її структури, змісту за наступними показниками:

1. *якість навчання,*
2. *зв'язок із роботодавцем;*

3. академічна доброчесність.

1. Якість підготовки фахівця залежить від сучасності лекційного матеріалу, насиченості практичних занять та забезпечення для здобувачів вищої освіти можливості проведення самостійних наукових досліджень. Спираючись на це, розробники програми вважають критично важливим постійне удосконалення саме змістового наповнення навчальних курсів. Цей процес має три складові, реалізація яких планується протягом наступних 3 років.

а) Осучаснення змісту лекцій. Зважаючи на темпи, якими сьогодні розвивається логопедія і реабілітологія, зміст лекцій з дисциплін, які стосуються технологій корекційно-розвиткової роботи та інклюзивного навчання дітей з ООП й застосування новітніх нейропсихологічних технологій корекційно-реабілітаційної діяльності має переглядатися щорічно. Своєчасне внесення у програму результатів наукових розробок, новітніх технологій розкриватиме для здобувачів вищої освіти спрямованість актуальних наукових досліджень, сприятиме усвідомленню безперервності наукового пошуку.

б) Урізноманітнення практичних занять. Для логопедів та вчителів-реабілітологів головним критерієм професійності завжди залишатимуться навички практичної логокорекційної та реабілітаційної роботи з особами з особливими освітніми потребами та/або інвалідністю. Зважаючи на це, плануємо проводити окремі практичні заняття з профільних дисциплін на базі університетських кафедр у закладах освіти та реабілітаційних закладах, що дозволить здобувачам вищої освіти формувати праксеологічні навички безпосередньо розв'язуючи професійні завдання в ході логокорекційної та реабілітаційної роботи з особами з особливими освітніми потребами та/або інвалідністю.

в) Створення умов для самостійного наукового пошуку. Ми вважаємо за необхідне уведення у програму навчальних курсів ознайомлення з обраними науковими публікаціями у міжнародних англomовних журналах, засвоєння навичок пошуку наукових джерел за заданою темою, написання оригінальних есе на задану тему.

2. Зв'язок із роботодавцями шляхом створення можливостей для впровадження дуальної форми навчання за ОП. Ця форма поєднуватиме навчання студента в університеті на денній формі за спеціально розробленим графіком індивідуальних занять із його офіційним працевлаштуванням за фахом в організації та обов'язковим навчанням (стажуванням) на робочому місці.

3. Робота з дотримання принципів академічної доброчесності буде спрямована на наступне: 1) посилення контролю оригінальності змісту та коректності цитування у навчально-методичній літературі; 2) контроль

відсутності академічного плагіату у кваліфікаційних роботах та наукових публікаціях здобувачів вищої освіти; 3) розробка в ОП окремого змістового модулю у межах однієї з навчальних дисциплін, присвяченого питанням дотримання академічної доброчесності, виявленню та запобіганню плагіату.

